

Crimes of the Future – Cronenberg søger efter mening i det grimme



Crimes of the Future Léa Seydoux, Viggo Mortensen and Kristen Stewart Photo Credit: Nikos Nikolopoulos/Neon



Frederik Bojer Bové 10.12.2022

FILM // ANMELDELSE – David Cronenberg vender tilbage efter otte års filmpause med den dybt bizarre *Crimes of the Future*. Måske har han mistet noget af mesterskabet på sine gamle dage, men i det mindste har han stadig en voldsom trang til at tilbyde publikum noget nyt.

Crimes of the Future er den film **David Cronenberg** skulle have lavet efter *Eastern Promises* fra 2007. Den er, ligesom *A Dangerous Method* (2011), *Cosmopolis* (2012) og *Maps to the Stars* (2014) var det, ret meget en opsummering og genbearbejdning af tematikker og billeder som Cronenberg tidligere har arbejdet med, men i modsætning til de tre tidligere film, så føles *Crimes of the Future* personlig og Cronenberg'sk, samt drevet af en form for nødvendighed.

Sjældent har en karriere kørt så hurtigt af sporet, som det gjorde for David Cronenberg i sidste årti.

Det er lidt en gammelmands-film, med en række bizarre filmiske valg, men det er langt nemmere at acceptere, når man kan fornemme det kommer fra en instruktør, der som snart 80 år gammel stadigvæk har noget på hjerte.

Karrieren der kørte af sporet

Sjældent har en karriere kørt så hurtigt af sporet, som det gjorde for David Cronenberg i sidste årti.

Efter tyve år med storværker fra *Dead Ringers* (1988) til *A History of Violence* (2005) og *Eastern Promises* (2007) var Cronenberg en af de mest respekterede instruktører overhovedet, men så skiftede han produktionsfirma og lavede de tre førnævnte mærkværdigt upersonlige film fra 2011 til 2014. Ingen af dem er specielt gode, ingen af dem fik specielt meget succes.

Derefter kunne han pludselig ikke finde finansiering længere. En af filmverdens mest driftssikre stemmer fejlede så meget over tre film, at det næsten ødelagde hans karriere. Efter otte år er han vendt tilbage med *Crimes of the Future*, et manuskript han ifølge Wikipedia først ville have filmet i 2003. Det er da også ganske typisk Cronenberg, som vi har set det ret så mange gange før.

Den nye menneskelighed

Som med *Videodrome* (1983), *Crash* (1996) og *eXistenZ* (1999) handler det om ny teknologi, og hvordan det påvirker en menneskelighed, der stadigvæk er så håbløst tiltrukket af vold og sex og andre præmoderne idéer. Denne gang er det sammensmeltningen af det menneskelige og det teknologiske, der står for skud.

Crimes of the Future finder sted i en verden, hvor teknologien er blevet mere kødelig, hvor maskiner er pulserende og kropslige, men hvor menneskers kroppe på den anden side er begyndt at mutere og ændre sig på mærkværdige måder. Således er der ikke længere nogen, der føler smerte, ligesom infektionssygdomme er blevet udryddet, hvilket begge dele har ændret ret meget på, hvad man kan gøre med kirurgi og skarpe knive.

David Cronenberg har siddet næsten tyve år med det her manus, og alligevel er det så propfyldt med huller og mærkværdigheder og tråde, der ingen steder fører hen

Viggo Mortensen spiller Saul Tenser, en 'performancekunstner', hvis krop kreerer mærkelige organer, som så bliver bortopereret offentligt af hans partner Caprice (Léa Seydoux). De opsøges af en mystisk mand, der vil have dem til at lave en kunstperformance hvor de obducerer hans lille søn, hvis mor myrdede ham, fordi hun frygtede, han ikke var menneske længere. Snart er alle hvirvlet ind i en forvirrende fortælling om menneskelighed, sex og kapitalisme.



Crimes of the Future Léa Seydoux and Kristen Stewart

Photo Credit: Nikos Nikolopoulos/Neon

En gennemført bizar film

Jeg mener virkelig ‘hvirvlet’ ind. Det første ekstremt bizarre ved *Crimes of the Future* er, at David Cronenberg har siddet næsten tyve år med det her manus, og alligevel er det så propfyldt med huller og mærkværdigheder og tråde, der ingen steder fører hen. Der er en skønhedskonkurrence for nye organer, der er det såkaldte New Vice Unit, der overvåger, registrerer og manipulerer med karaktererne, og der er to kvindelige teknikere, som man aldrig ved, hvor man har. Det giver ikke ret meget mening.

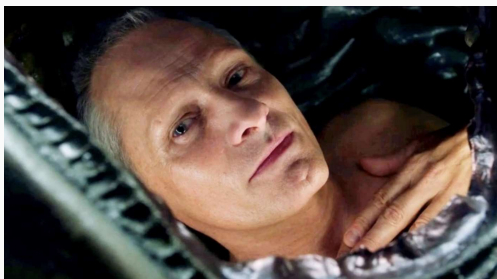
Det minder måske om den slags gammeldags ‘film noir’, hvor tre-fire små historier langsomt overtages af den grimme virkelighed, hvor de stærke mørke kræfter til sidst dukker op og slår igen. Den slags kan være berusende syret, men jeg er usikker på, om de fleste ikke bare vil klø sig i håret over, hvad i alverden der foregår her.

Nogle gange virker det som et ønske om at eksperimentere, om at skabe noget nyt, et lidt desperat forsøg på at påvirke publikum på måder de ikke er blevet påvirket før

Lige så bizart er filmens visuelle look, der fortsætter den mærkværdige digitale æstetik, Cronenberg først kastede sig over med *Cosmopolis*. Lys, effekter, farvevalg, det er svært helt at indkapsle, hvor sært det alt sammen ser ud. Skuespillet er ekstremt ujævnt – særligt er Kristen Stewart på seriøst dybt vand som den sære bureaukrat Timlin – og Saul Tenser optræder det meste af filmen i en sort kuttetdragt, som han vist har på, fordi han frygter at blive syg, men som får ham til at ligne en gammel ninja.

Flere mærkelige ting: Chefen for New Vice Unit har af uvisse årsager alle sine møder på en skibskirkegård med gigantiske rustne skibe i baggrunden, og derudover ligner det, at alle karaktererne hænger ud i en lille græsk landsby. Filmen er også generelt ekstremt mørk, og det lykkes aldrig at få lyssat den eneste sorte karakter ordentligt, så man kan simpelthen ikke se hans ansigtsudtryk store dele af tiden.

Den slags virker som fejl, og som om Cronenberg har mistet lidt af grebet om sine virkemidler på sine gamle dage. Men nogle gange virker det som et ønske om at eksperimentere, om at skabe noget nyt, et lidt desperat forsøg på at påvirke publikum på måder, de ikke er blevet påvirket før. Og det er ret skønt at opleve.



Crimes of the Future Viggo Mortensen Foto: Nikos Nikolopoulos/Neon

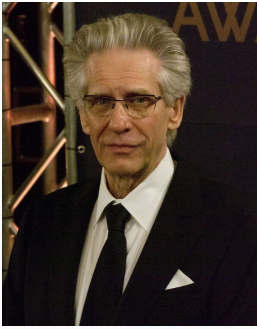
Kampen for den gode kunst

På et tidspunkt siger Timlin til Tenser at *'surgery is the new sex'*. Det er et citat jeg har set flere gange i dækningen af filmen, men pointen med den scene er sådan set ikke direkte, at kirurgi skulle være overvældende sexet – ligesom pointen med *Crash* heller ikke direkte var at biluheld er lig med sex. Pointen er, at Timlin er blevet overvældet af en idé efter at have set Tenser og Caprice's kunstneriske forestilling. *'Another epiphany. Another triumph for art'* kommenterer Tenser tilfreds efter at have hørt, hvad hun havde på hjerte.

Og det er i høj grad meningen med filmen. *Crimes of the Future* er fyldt med diskussioner om kunst, hvorvidt Tensers organer kan kaldes for kunst, hvorvidt andres danseforestillinger er sublime eller 'escapist propaganda' som en kritiker kalder det. Det er her *Crimes of the Future* bliver til en nøglefilm for Cronenberg.

Cronenberg vil så gerne skabe noget nyt. Og derfor har han skabt noget til tider nærmest monstrøst mærkværdigt

Man kan sagtens se *Crimes of the Future* som en film om Cronenbergs eget livslange forsøg på at skabe kunst, som ikke blot er forklaringer og pointer, men som er *epifanisk!* Som overvælder os med følelser og idéer, som vi måske ikke engang rigtigt bryder os om, men som vi ikke kan komme af med, hvis et stærkt kunstværk har plantet dem dybt inde i os, der hvor hjernen ikke har kontrol over det hele længere.



Cronenberg vil så gerne skabe noget nyt . Og derfor har han skabt noget til tider nærmest monstrøst mærkværdigt. Det er så langt fra alt der fungerer, skriver POV's anmelder. Foto: [Wikimedia Commons](#)

Der er en anden lille idé i *Crimes of the Future*, som Cronenberg er ret optaget af: Caprice har et lille ring-formet kamera, som hun kan sætte på sin finger, og derigennem filme helt nære og intime billeder. Dem ser vi gentagne gange filmen igennem, og de kommer næsten til at bære det hele. Det er som om, vi ser Cronenbergs længsel efter at komme tættere på, at få kameraet ind steder hvor det ellers ikke kan komme, men hvor vi afslører vores dybeste hemmeligheder.

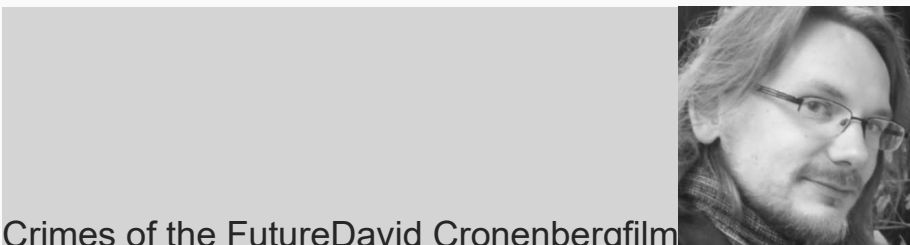
Han vil så gerne skabe noget nyt. Og derfor har han skabt noget til tider nærmest monstrøst mærkværdigt. Det er så langt fra alt, der fungerer – jeg skyder på det for mange vil være meget lidt af det som fungerer – men det er båret af en dybt rørende insisterende nødvendighed.

”Crimes of the Future”, amerikansk science fiction-film, 2022, 107 min., premiere 1. december i udvalgte biografer.

Instruktion og manuskript: David Cronenberg

Medvirkende: Viggo Mortensen, Kristen Stewart, Léa Seydoux m.fl.

Læs mere om film fra [Frederik Bojer Bové](#) her.



Crimes of the Future David Cronenberg film

Frederik Bojer Bové

Frederik Bojer Bové (født 1.12 1986) er cand.mag. i Moderne Kultur og Kulturformidling og BA i Historie. Han blogger om film på [kronoper.dk](#), er dansk redaktør på tidsskriftet *Cinema Scandinavia* og har været programlægger på Copenhagen